

Posudek bakalářské teoretické práce

Eliška Kovaříková (dále též „EK“): Netradiční vyprávěcí postupy ve starších filmech

Atoma Egoyana (dále též „N“)

Práci EK hodnotím jako příkladnou hned v několika ohledech. V první řadě pro její jasné a logické vymezení tématu, přesně formulované již abstraktem práce a konkretizované „zviditelněnými“ pracovními postupy – EK tak například na postupně redukované Egoyanově filmografii názorně ukazuje, jakou cestou dospěla k výběru tří reprezentativních snímků (Sweet Hereafter, Exotica a Felicia's Journey), pro něž pak našla přiléhavý zastřešující název „trilogie o zneužívaných dívkách“. Na žádné stránce N nejsme na pochybách, jakému tématu se EK právě věnuje a pomocí jakých metod se snaží nalézt odpovědi na otázky, které v ní znepokojivé Egoyanovo dílo probouzí.

Pro Egoyanovy „nechronologické mozaikové struktury složené z paralelních, propletených linií postav, kterým se přitom ve výsledku daří odvyprávět kompaktní silná dramata se specifickou atmosférou“, EK našla adekvátní a transparentní modelové vyjádření v napohled prostých, ale informačně zahuštěných, a přitom názorných grafikách filmových syžetů, z nichž mimo jiné zřetelně vysvítají pro Egoyana charakteristické repetice a motivické variace. Její N se tak stává inteligentním a ve výsledku průzračně znázorněným průnikem do podpovrchové stavby díla, vedeným docela pragmatickou zvědavostí, „jak to vlastně můj kolega dělá“.

EK zkoumá i další Egoyanovy postupy – paralelní dějové linie, flashbacky a flashforwardy, použití videonahrávek ve filmu, překvapivé finální odhalení vzájemných vazeb postav, která nám bylo zatajeno – jež samy o sobě jsou samozřejmě běžnou „řemeslnou“ výbavou bezpočtu filmařů; ukazuje, jak se osobitá kombinace těchto „přísad“ po vzoru správně načasované „hudební partitury“ podílí na charakteristickém a nepadno uchopitelném stylu většiny filmů režiséra, který navzdory povrchnímu zdání neupadá do formální manýry; věcně také odlišuje část pozdější Egoyanovy tvorby, která již do značné míry na původně osobitý styl rezignuje. Závěr, k němuž se EK došla, totiž že Egoyanovy použité struktury „nejsou jen samostatně stojícím formálním prostředkem, ale přímo souvisí s tématy jeho filmů“ i s charakterem postav, působí jako skrytý manifest jedné staré dobré metodologie, takže oponent, který N velmi rád doporučuje k obhajobě, si na závěr neodpustí malou proklamaci: Strukturalism is not dead!